

ob+n

Communicatieplan OBN

overlevingsplan

Rapport

bos+natuur

Communicatieplan OBN

Communicatiestrategie en communicatie-acties 1999 - 2004
Overlevingsplan Bos en Natuur

WERKDOCUMENT OBN

Auteurs: A.P.H.N. Dieben, C.J.M. Vereijken (Dieben & Meyer communicatieadviseurs)
B. van Tooren (Vereniging Natuurmonumenten)
J. Spijksma (Directie Natuurbeheer, Ministerie van LNV)
O.A. de Lange, M.H.J. Klein (IKC Natuurbeheer, Ministerie van LNV)

Eindredactie: O.A. de Lange (IKC Natuurbeheer)

Productie: IKC Natuurbeheer
Postbus 30
6700 AA Wageningen
Tel.: 0317 - 474 801
Fax: 0317 - 427 561

INHOUD

Voorwoord	5
1. Inleiding	7
2. Doelgroepen en betrokkenen OBN	9
3. Huidige communicatie	11
4. Kernboodschap OBN	17
5. Communicatiedoelstellingen en strategie	19
6. Belangrijke communicatiemiddelen	23
7. Planning, organisatie en financiering t/m 2002	27
8. Uitwerking communicatie OBN 1999 en 2000	29

Bijlagen:

1. Verantwoording aanpak
2. Wensen en behoeften: resultaten interviews
3. Communicatiemiddelen: effectiviteit en matrix doelgroepen
4. Nadere uitwerking communicatiemiddelen

VOORWOORD

Het Overlevingsplan Bos en Natuur (OBN) is voortvarend van start gegaan. Er is zeer veel kennis opgebouwd. Jaarlijks worden miljoenen gestoken in de vele herstelprojecten en vindt praktijkgericht onderzoek plaats om nog meer effectgerichte maatregelen (EGM) te ontwikkelen. Vele beheerders en onderzoekers zijn betrokken en werken mee. Kortom er is veel bereikt, maar uit het communicatie-onderzoek blijkt dat er sprake is van een (dreigende) impasse. Er worden nu stappen gezet om de organisatie efficiënter te maken en de interne en externe communicatie te verbeteren. Dit communicatieplan is de eerste stap. Het plan is medio 1999 goedgekeurd door de Stuurgroep OBN.

Wij vragen alle bij het OBN betrokken partijen, dus ook u, om samen met ons te werken aan de uitvoering van het communicatieplan. Het is immers in het belang van bos en natuur dat het OBN en de bijbehorende regeling Effectgerichte Maatregelen (EGM) nog vele jaren door kan gaan. Een goede communicatie tussen alle betrokkenen, en ook naar buiten toe, is daarbij hard nodig!

L. Klaassen
Voorzitter Stuurgroep OBN

1. INLEIDING

Waarom een communicatieplan?

Het Overlevingsplan Bos en Natuur (OBN) heeft als doel herstel en behoud van ecosystemen en biodiversiteit door tijdelijke beheers- en/ of inrichtingsmaatregelen als aanvulling op het reguliere beheer. Deze 'effectgerichte maatregelen' (EGM) zijn gericht op het bestrijden van de negatieve effecten van verzuring, vermesting en verdroging. Het OBN is naast de uitvoering van de Regeling EGM mede gericht op het uitvoeren van onderzoek en het toepasbaar maken van onderzoeksresultaten voor beleid en praktijk. Uit evaluatie blijkt echter dat de vereiste communicatie daarvoor (nog) niet optimaal verloopt. Dit uit zich onder andere in onvoldoende vertaling van onderzoeksresultaten naar de praktijk van het terreinbeheer. Daarnaast blijken de activiteiten die onder OBN-vlag tot stand komen onvoldoende herkenbaar te zijn als OBN-producten.

De Stuurgroep OBN wil (als opdrachtgever) door het laten opstellen van een communicatieplan OBN een extra impuls geven aan de communicatie. Aan de hand van dit communicatieplan kunnen we vanaf 1999 op een meer structurele wijze omgaan met communicatie rond OBN. Voor de gevolgde werkwijze bij het opstellen van dit communicatieplan verwijzen we u naar bijlage 1. Het communicatieplan beschrijft welke communicatiedoelstellingen we voor ogen hebben en hoe we die denken te bereiken. Het plan bevat een overzicht van de geplande communicatie-activiteiten voor de komende jaren (t/m 2002). Daarbij geven we ook aan wat van de verschillende betrokkenen bij OBN verwacht wordt.

Leeswijzer

Het communicatieplan is opgebouwd uit twee delen. Het eerste gedeelte zet de huidige situatie uiteen: de betrokken partijen (H2), de knelpunten en de wensen op het gebied van communicatie (H3). Het tweede deel van dit rapport kijkt naar de toekomst: wat is de boodschap van OBN (H4), welke doelen moeten we formuleren op het gebied van communicatie, hoe gaan we die doelen bereiken (H5), welke acties vloeien daaruit voort en wie zijn bij de uitvoering ervan betrokken (H6 t/m H8).

Voor het geval u niet in de gelegenheid bent het hele rapport door te lezen raden wij u aan in elk geval de volgende hoofdstukken te bekijken:

- hoofdstuk 5: hier wordt de vertaling gelegd van de gesignaleerde knelpunten naar drie communicatiedoelstellingen voor OBN,
- hoofdstuk 7: hier treft u de planning aan voor de komende vier jaar van de gewenste communicatie-activiteiten, waarbij per activiteit ook de betrokken partijen in beeld worden gebracht,
- hoofdstuk 8: de activiteiten voor 1999 en 2000 worden hier concreet op een rij gezet, inclusief het kostenplaatje.

2. DOELGROEPEN EN BETROKKENEN OBN

Bij OBN zijn allerlei verschillende partijen en personen betrokken. Deze partijen zijn in te delen in categorieën, zoals bijvoorbeeld de projectorganisatie OBN, adviseurs, kennisleveranciers, intermediairs, gebruikers, uitvoerende partijen, beïnvloeders.

Voor dit communicatieplan is geen uitgebreide actorenanalyse uitgevoerd. Wel is zo goed mogelijk in beeld gebracht met welke partijen we allemaal te maken hebben. Hiermee is bij de interviews, de beschrijving van de huidige communicatie rond OBN en het opstellen van de communicatiedoelstellingen rekening gehouden.

Hieronder wordt een korte beschrijving gegeven van de belangrijkste categorieën.

Invloedhebbers

- Politiek: Tweede Kamer, Vaste Kamercommissies
 - Bestuurders: LNV (Minister, Bestuursraad e.d.), VROM, EZ, V&W, Provincies (GS)
- Deze categorie is met name van belang voor de continuïteit van OBN op langere termijn.

Opdrachtgever

- Directeur Natuurbeheer LNV

De Directeur Natuurbeheer is formeel opdrachtgever. LNV is samen met VROM en EZ financier van OBN.

Projectorganisatie OBN, onderdeel beleid

- directie Natuurbeheer
- directie Voorlichting*
- Stuurgroep
- Regiegroep

De betrokken partijen van het beleidsonderdeel van OBN zijn verantwoordelijk voor de beleidsmatige aansturing en dagelijkse leiding van OBN als geheel.

Projectorganisatie OBN, onderdeel Kennis

- IKC Natuurbeheer
- Begeleidingscommissie Kennis
- Deskundigenteams
- Onderzoeksinstellingen/onderzoekers

De betrokkenen binnen dit onderdeel zijn verantwoordelijk voor de organisatie en uitvoering van kennisontwikkeling rond OBN-thema's.

Projectorganisatie OBN, onderdeel uitvoering regeling EGM

- Laser Zuid Oost
- Adviescommissie
- Regionale beleidsdirecties

Deze partijen zijn belast met de concrete uitvoering van de subsidieregeling OBN/EGM.

Gebruikers OBN-kennis en regeling EGM

- Natuurmonumenten: centrale staf, regionale inspecties, opzichters
- Staatsbosbeheer: centrale staf, regio-organisaties, opzichters
- Unie van Provinciale Landschappen: centrale staf, provinciale landschappen, districtbeheerders
- Unie van Bosgroepen: directie en staf, bosgroepen, leden
- Overige beheerders bos en natuurterreinen waaronder particulieren, gemeenten en waterschappen

Alle beheerders kunnen in principe gebruik maken van de subsidieregeling EGM. Zij kunnen daarbij de kennis, die in het kader van OBN wordt ontwikkeld, gebruiken ter onderbouwing van de projectvoorstellen en het uitvoeren van de maatregelen.

Intermediairs*

- Provincies: afdelingen/diensten Groen
- DLG
- Waterschappen
- Bosschap
- Federatie van Particulier Grondbezit
- SBNL
- Stichting Landschapsbeheer Nederland en provinciale Stichtingen Landschapsbeheer
- DLV
- Rentmeesterkantoren
- Adviesbureaus
- Aannemers
- Onderwijs (vakopleiding/ nascholing)
- Media
- Internationaal beheer en onderzoek

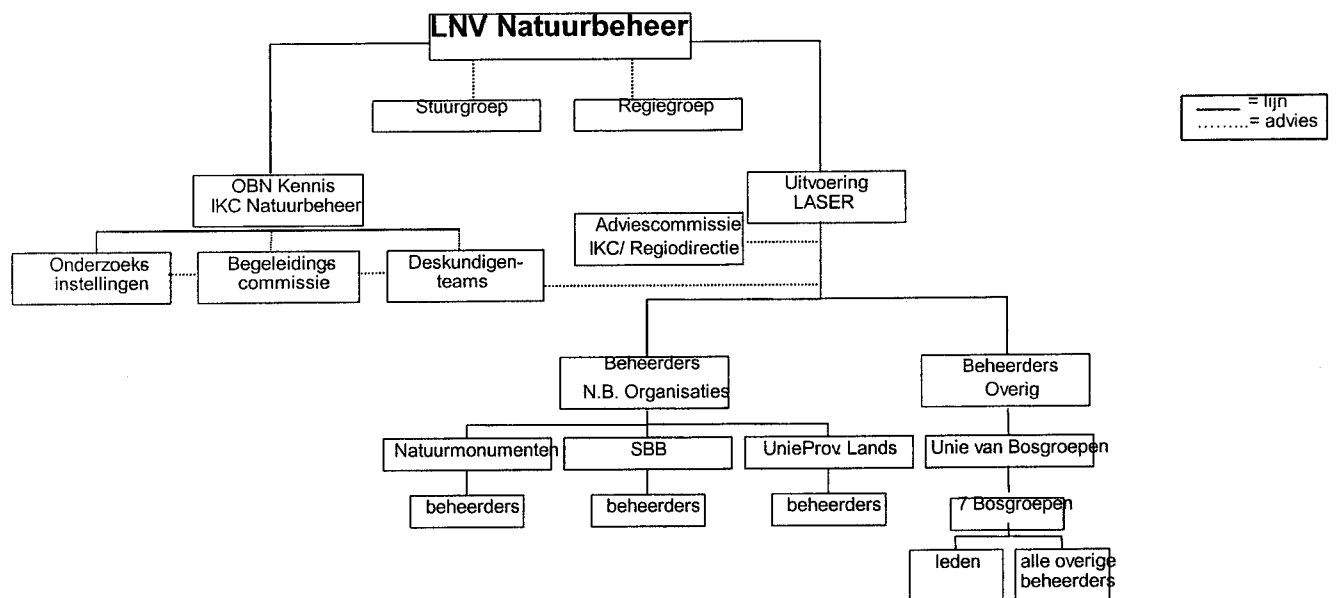
Deze organisaties hebben diverse contacten met beheerders. Een deel van deze organisaties beschikken ook over eigen communicatiemiddelen (b.v. tijdschriften en dergelijke). In principe bieden deze contacten en de bestaande schriftelijke kanalen mogelijkheden voor informatie- en kennisoverdracht over OBN aan de beheerders.

* N.B. Er zijn organisaties genoemd, die in de huidige situatie niet (duidelijk) betrokken zijn bij OBN, maar waarvan we het idee hebben dat ze wel een rol zouden moeten of kunnen hebben.

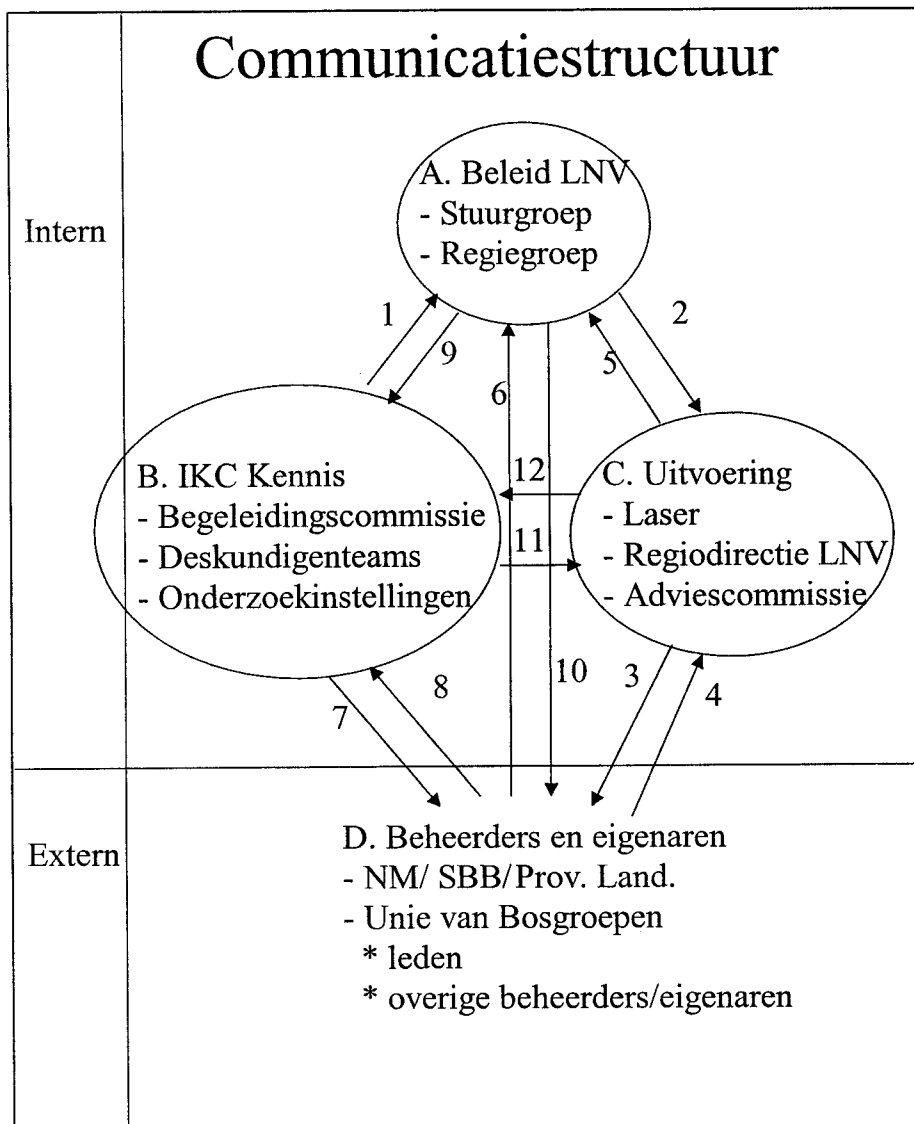
3. HUIDIGE COMMUNICATIE OBN

Ter voorbereiding van het communicatieplan werden door Dieben & Meyer communicatieadviseurs een aantal diepte- en telefonische interviews afgenomen. De analyse hiervan leverde voor het Projectteam Communicatie een zeer herkenbaar beeld op van de huidige waardering van de communicatie binnen OBN. De informatie over problemen, wensen en behoeften werd in kaart gebracht aan de hand van het OBN-organigram en de communicatiestructuur van OBN (zie schema's hieronder).

OBN-organigram

Communicatiestructuur

Toelichting:

Onder **extern** wordt verstaan alle beheerders/eigenaren die bijdragen ontvangen in het kader van EGM voor de uitvoering van maatregelen. **Intern:** alle andere bij de regeling betrokken instanties.

Het Projectteam Communicatie komt zo tot de volgende indeling naar interne en externe communicatie:

- Intern = communicatie tussen beleid, kennis en uitvoering
- Extern = communicatie van beleid, kennis en uitvoering met beheerders en de maatschappelijke omgeving

Conclusies interne communicatie

Informatievoorziening

1. De informatievoorziening over het primaire proces (taakinformatie) van OBN is onvoldoende. De handleiding, die verouderd is, krijgt onbedoeld een soort spilfunctie. Hierdoor is er veel onduidelijkheid en raken medewerkers soms gedemotiveerd.
2. Informatie over het beleid van de organisatie OBN (beleidsinformatie) wordt zeer gemist. Er is grote behoefte aan visie, (lange termijn)planning en (jaarlijkse) evaluatie.
3. De taken en verantwoordelijkheden van de verschillende onderdelen van de OBN-organisatie zijn onduidelijk. De structuur wordt als ineffectief ervaren. Er is behoefte aan meer coördinatie van het gehele OBN-traject.
4. De rollen en posities van LNV Directie Natuurbeheer, Stuurgroep OBN en regiegroep en bijvoorbeeld de dubbelrol van de voorzitters van de deskundigenteams zijn voor velen niet bekend of onduidelijk. De communicatie tussen Kennisdeel (IKC) en Stuurgroep OBN is gebrekkig.
5. De informatiedoorstroming binnen OBN verloopt onvoldoende waardoor o.a. de onderlinge samenwerking tussen beleid, kennis en uitvoering onder zware druk komt te staan. Er is weinig sprake van tweerichtingsverkeer in de beleidscyclus.
6. Door het ontbreken van communicatiedeskundigheid in het hart van de organisatie en het ontbreken van intern communicatiebeleid levert communicatie geen of onvoldoende bijdrage aan de organisatiedoelstellingen van OBN.

Kennisdoorstroming

1. De vertaalslag van onderzoek naar beleid en praktijk is volstrekt onvoldoende. Er is sprake van een stuwmeer van kennis.
2. IKC Natuurbeheer heeft binnen OBN een belangrijke positie, maar maakt die in de ogen van respondenten niet altijd waar. Er zijn nogal wat (verkeerde) verwachtingen over de rol en functie van het IKC. Men verwacht professioneel opdrachtgeverschap van het IKC.

Motivatie

1. Identificatie van OBN-betrokkenen met OBN is groot, maar staat onder druk. Betrokken bestuurders, maar ook medewerkers raken minder gemotiveerd. Er is grote behoefte aan verbetering van de organisatie en communicatie en aan verheldering van de taken en verantwoordelijkheden.
2. Er is geen klantvriendelijke, dienstverlenende houding: onbereikbaarheid, afspraken niet nakomen, niet indenken in elkaars informatiebehoeften.
3. Er is grote onduidelijkheid en onzekerheid over positie van OBN in het Programma Beheer, waardoor er een passieve houding dreigt te ontstaan.

Hendrik J. Vos

Conclusies externe communicatie

Informatievoorziening

1. Communicatiemiddelen zijn soms verwarrend en regelmatig met elkaar in tegenspraak. Communicatiemiddelen worden niet of nauwelijks afgestemd op het niveau en de behoeften van de doelgroepen.
2. Nota's en rapporten zijn geen geweldige communicatiemiddelen; rapporten worden nauwelijks gelezen door beheerders en beleidsmakers. Er is grote behoefte aan praktisch toepasbare schriftelijke informatie, afgestemd op de behoeften van de doelgroepen, bij voorkeur naar ecosysteemtype.
3. Beheerders hebben behoefte aan praktische handvatten, vertaling van onderzoeksgegevens naar de praktijk, overzicht van OBN activiteiten en resultaten en een actuele handleiding.
4. De grote beheerders participeren stevig in de interne organisatie van OBN. Hierdoor ontstaat verwevenheid van en onduidelijkheid over rollen en posities. Duidelijk is dat deze participatie geen garantie is voor een gesmeerde informatiedoorstroming naar de mensen in het veld.
5. Terugrapportage over de effecten van EGM in de reguliere projecten (autonome maatregelen) is onvoldoende en verdient als schakel in de beleidscyclus meer aandacht (monitoring, kennis, maatregelen, praktijk etc.).
6. De Nieuwsbrief wordt als communicatiemiddel positief gewaardeerd, maar het bereik is niet altijd duidelijk, de eigen identiteit (zender) onduidelijk, de inhoud te weinig gestructureerd, de vormgeving gedateerd. De bladformule en duidelijke doelstellingen ontbreken.

Continuïteit

1. Er wordt geen verantwoording door OBN afgelegd aan politiek en maatschappij over nut en noodzaak van OBN/EGM. Sommige respondenten vrezen voor de continuïteit van de regeling.

Kennisdoorstroming

1. Er is grote behoefte aan eerstelijnsvoorlichting over de inhoudelijke aspecten van OBN.

Krachtenbundeling

1. Vele uitingen van OBN worden niet als zodanig herkend, waardoor de 'impact' van OBN in de praktijk niet zichtbaar is. De huisstijl OBN wordt door communicatiedeskundigen als oubollig en weinig onderscheidend gekwalificeerd.
2. Er zijn geen publicitaire afspraken met onderzoekers en beheerdersorganisaties gemaakt over de publiciteit rond OBN-projecten. Effect is dat er weinig publiciteit is en als er iets naar buiten komt, wordt OBN niet genoemd als kader.

Bekendheid

1. Te veel beheerders weten nog niet wat allemaal mogelijk is met OBN. OBN bereikt hen nog onvoldoende (naambekendheid). De indruk bestaat dat bij de voorlichting over OBN/EGM de kleine(re) beheerders niet of onvoldoende worden bereikt.

4. KERNBOODSCHAP OBN

Centrale doel Overlevingsplan Bos en Natuur

In de concept Strategische Visie OBN (1998) wordt het (inhoudelijke) doel van OBN als volgt omschreven:

Herstel en behoud van ecosystemen en biodiversiteit door tijdelijke, aanvullende beheers- en inrichtingsmaatregelen binnen bos- en natuurterreinen, die gericht zijn op het bestrijden van de negatieve effecten van verzuring, vermessing en verdroging.

Verder wordt over de werkwijze van OBN gezegd:

OBN is een gezamenlijke projectorganisatie waarin de overheid met terreinbeheer en deskundigen een gedeelde verantwoordelijkheid heeft.

Voor de communicatiestrategie is het van belang een helder vertrekpunt te hebben voor de communicatie. Daarvoor is niet alleen het hierboven beschreven inhoudelijke doel van belang maar ook de manier waarop je dat doel wil bereiken en welke specifieke kenmerken van OBN je kunt benoemen. We hebben het dan over een 'kernboodschap'.

Elementen kernboodschap

Voor de formulering van het 'mission statement' van OBN kunnen de volgende elementen toegevoegd worden aan de bovenstaande algemene doelstelling en werkwijze:

- tijdelijke regeling EGM voor herstel ecosystemen en als overlevingsstrategie zolang milieukwaliteit onvoldoende voor duurzaam herstel, behoud en ontwikkeling van ecosystemen,
- praktijkgerichte regeling,
- gericht op beheerders die zelf ook verantwoordelijkheid hebben: tweerichtingsverkeer,
- samenwerking beleid, onderzoek en praktijk
- al lerend werken,
- bevordering inzicht in ecosystemen en biodiversiteit,
- Nederland als voortrekker.

Het is niet aan het Projectteam Communicatie om hier een kernboodschap of 'mission statement' voor OBN te formuleren, maar we raden de Stuurgroep OBN wel aan om hierover na te denken en deze kernboodschap bijvoorbeeld in de strategische visie op te nemen. Het Projectteam meent dat dit zowel voor de interne communicatie (weten waar we met z'n allen voor staan) als de externe communicatie (wat is OBN precies) positief kan werken.

5. COMMUNICATIEDOELSTELLINGEN EN STRATEGIE

In dit hoofdstuk schetsen wij een aantal strategische hoofdlijnen voor de communicatie. De keuzen die hierbij gemaakt worden, zullen effect hebben op de budgetten en formatieplaatsen van OBN. In de komende jaren zal meer accent gelegd moeten worden op kennismontage, implementatie en communicatie.

Communicatiedoelstelling algemeen

Het overlevingsplan Bos en Natuur wordt gerealiseerd in een alerte samenwerking tussen de bij OBN betrokken doelgroepen door:

- korte communicatielijnen
- efficiënte organisatie van de communicatie
- goede kennisoverdracht
- snelle terugkoppelingsmogelijkheden

Communicatiedoelstellingen OBN en Strategie

Op basis van de verschillende discussies met het Projectteam Communicatie OBN, de Stuurgroep OBN en Dieben & Meyer zijn uiteindelijk drie communicatiedoelstellingen voor OBN geformuleerd. Per doelstelling wordt aangegeven hoe we die kunnen bereiken. In bijlage .. wordt een overzicht gegeven van mogelijk in te zetten communicatiemiddelen. In hoofdstuk 6 worden de belangrijkste daarvan kort toegelicht.

Doelstelling 1.

De informatievoorziening over rollen, verantwoordelijkheden en procedures dient binnen en buiten de OBN-organisatie duidelijk en eenduidig te zijn, als basis voor een slagvaardige, alerte organisatie.

In feite gaat het hierbij om randvoorwaarden die vervuld moeten zijn als basis voor een goede communicatie!

Intern:

We willen alle betrokken interne medewerkers duidelijkheid bieden door het vaststellen van taken en verantwoordelijkheden, een heldere organisatiestructuur en een duidelijke en toegankelijke handleiding/regeling over het wat, hoe en wanneer van de Regeling EGM (taakinformatie).

Daarnaast moeten we de medewerkers informeren over de koers van OBN, over het waarheen en waarom van de OBN/EGM (beleidsinformatie).

De efficiency en effectiviteit van de werkzaamheden binnen OBN willen we verhogen door een goed op de behoeften afgestemde informatiedoorstroming (smeerfunctie) binnen de beleidscyclus: kennis, beleid, maatregelen, monitoring, kennis, beleid etc.

En tenslotte proberen we de doelbeleving van de betrokken medewerkers te voeden, waardoor een grotere betrokkenheid binnen OBN ontstaat (bindfunctie).

Hoe kunnen we dit bereiken?

- De rollen, verantwoordelijkheden en procedures expliciet maken, autoriteit invulling geven,
- Ontwikkelen van een sluitende en herkenbare beleidscyclus (incl. budgetten),
- Het communicatiemanagement binnen OBN versterken,
- Vaststellen van communicatieregels en -uitgangspunten,
- Ontwikkelen van kerndocumentatie van OBN (feiten en cijfers),
- Versterken van de interne communicatie waardoor medewerkers intern en extern beter en sneller geïnformeerd worden.

Extern:

We moeten externe doelgroepen en hun intermediairs duidelijk informeren over het hoe, wat en waarom van OBN en de Regeling EGM. Het bestaan van de regeling dient, met name bij beheerders van kansrijke bos- en natuurterreinen, bekend te zijn.

Hoe kunnen we dit bereiken?

- Gerichte planmatige benadering over regeling OBN/EGM naar grote en kleine beheerders,
- Informatievoorziening aan intermediairs intensiveren, afspraken over hun rol,
- Faciliteren van grote beheerders bij interne informatievoorziening,
- Herkenbare communicatiemiddelen van OBN.

Doelstelling 2.

Er moet meer aandacht komen voor de mogelijkheden en de onmogelijkheden van OBN op politiek en bestuurlijk niveau.

We willen richting politiek/bestuur het nut en de noodzaak van OBN/EGM laten zien zolang de milieukwaliteit nog onvoldoende is met als achterliggende bedoeling de regeling op middellange termijn te continueren.

De centrale boodschap hierbij is:

- Zolang de milieucondities onvoldoende zijn om natuur en bos in Nederland te herstellen, zijn herstelmaatregelen nodig om de biodiversiteit in Nederland een kans van overleven te bieden.
- Het Overlevingsplan Bos en Natuur (OBN) is hierop een robuust plan
- De effecten van OBN zijn positief, maar de beperkingen zijn groot: OBN is uitsluitend een lapmiddel. Herstel van ecosystemen vindt dan wel plaats, maar uitsluitend lokaal en tijdelijk. De structurele oplossing moet komen door een krachtig brongericht milieubeleid.

Beeld: OBN is Ark van Noach

Daarnaast willen we de naambekendheid van de regeling bij de belangrijkste 'stakeholders' van OBN te verhogen.

De primaire doelgroepen die we met deze actie willen bereiken zijn politici (Vaste kamercommissies.) en bestuurders LNV, VROM en EZ. Daarnaast willen we belangrijke sleutelfiguren elders bereiken: sleutelfiguren terreinbeheerders, maatschappelijke groeperingen.

Hoe kunnen we dit bereiken?

- 10 jaar OBN/EGM vieren!
- Inventarisatie van OBN-successen en impact EGM op bos- en natuurkwaliteiten en hieraan meer bekendheid geven,
- Resultaten evaluatie communiceren naar bestuurders LNV/VROM en politiek met als doel hen te overtuigen van nut en noodzaak OBN,
- Beperkingen van OBN (schaal- en tijdsaspect) communiceren naar bestuurders/politici milieubeleid en beleidsmatig aanhaken bij NMP4
- Publicitaire afspraken met onderzoekers en beheerderorganisaties over gerichte publiciteit rond OBN-projecten,

- Evaluatie OBN met doelen op 3 niveaus:
 - beleid: evaluatie OBN t.a.v. nut en noodzaak, effectiviteit en beperkingen.
 - uitvoering: OBN is lerende organisatie; van successen en uitglidders kan je leren
 - onderzoek: zie bij uitvoering en opsporen kennishiaten,
- Benadrukken unieke kennis en ervaring opgedaan in Nederland.

Doelstelling 3.

Kennis moet doorstromen naar de praktijk en het beleid en omgekeerd.

Binnen het onderzoeksprogramma van OBN is veel kennis verzameld over de mogelijkheden en onmogelijkheden van herstelbeheer. De beschikbare kennis moeten we vertalen naar behoeften en opleidingsniveaus van de beheerders en eigenaren (kennismontage) om hen te informeren over de mogelijkheden en onmogelijkheden van herstelmaatregelen. Daarnaast moeten de ervaringen in de praktijk teruggekoppeld worden naar beleid en onderzoek.

Hoe kunnen we dit bereiken?

- Resultaten van OBN-onderzoek moeten doorstromen naar de praktijk (kennismontage),
- OBN staat open voor vragen uit de praktijk van terreinbeheer. De praktijk moet weten waar ze met vragen terecht kunnen,
- Communicatie naar ecosysteemtype met bijbehorende beheerders,
- Onderzoeksresultaten (op hoofdlijnen) bekend maken bij beleidsmakers,
- Relatie leggen met het Programma Beheer,
- Scholing opzichters/districtbeheerders,
- Opzetten en periodiek actualiseren van een overzicht van alle verschenen literatuur,
- Meer face-to-face contacten tussen onderzoek en beheerders.

Aandachtspunten:

I. vormgeving OBN-producten: herkenbaarheid, eigen gezicht

- onderzoeksrapporten: bijvoorbeeld verplicht gebruik van het OBN-logo en in de colofon melding van financiering in het kader van OBN,
- brochure-reeks: zelfde vormgeving, OBN-logo e.d.
- Nieuwsbrief OBN: vormgeving in verschillende tijdschriften gelijk, OBN-logo e.d.

II. Internationalisering van OBN-kennis en ervaring.

- Nederland loopt voorop met kennis en ervaring van herstel ecosystemen. Die kennis en ervaring exporteren met als doel: verkrijgen van status en erkenning en het verkrijgen van internationale opdrachten.

6. BELANGRIJKE COMMUNICATIEMIDDELEN

De strategische hoofdlijnen voor de communicatie worden in dit hoofdstuk vertaald naar in te zetten communicatiemiddelen. Een aantal van deze middelen worden hieronder (per communicatiedoelstelling) globaal beschreven. Voor een nadere uitwerking en een kostenindicatie van een aantal middelen verwijzen we naar bijlage 4.

Algemeen aandachtspunt

Revitalisering huisstijl

Het huidige bladlogo en de typografische vormgeving zijn oubollig en gedateerd. Het past niet meer bij een moderne, effectieve regeling als OBN/EGM. Het noodzakelijk dat OBN een eigen gezicht ontwikkelt dat de herkenbaarheid van OBN verbetert en de uitstraling van OBN meer van deze tijd maakt.

Overlevingsplan Bos en Natuur is een krachtige naam die de lading dekt. EGM daarentegen is een zakelijke afkorting van een regeling. Binnen de huisstijl kan wellicht een woordlogo van 'Overlevingsplan bos en natuur' gemaakt worden dat op alle communicatiemiddelen wordt vermeld (ook op uitingen van LNV). De afkorting OBN zou zoveel mogelijk vermeden moeten worden.

Naast de ontwikkeling van een woordlogo zou een huisstijl ontwikkeld moeten worden waarmee de komende jaren consequent een bepaalde uitstraling wordt uitgedragen. Basiselementen van een huisstijl zijn: naam/merk, kleur, lettertype en typografische vormgeving/maatvoering. De huisstijlontwikkeling heeft hoge prioriteit; de productie van de geplande communicatiemiddelen moet in de nieuwe stijl plaatsvinden.

Doelstelling 1, intern

De informatievoorziening over rollen, verantwoordelijkheden en procedures dient binnen en buiten de OBN-organisatie duidelijk en eenduidig te zijn, als basis voor een slagvaardige, alerte organisatie.

Beschrijving organisatie OBN

Eenvoudige, toegankelijke 'factsheets', A4-tjes, over de verschillende aspecten van OBN. Bedoeld voor iedereen, intern en extern, die in kort bestek alle facetten van de OBN-regeling/organisatie wil weten.

Hiervoor zouden voorgedrukte OBN-vellen gemaakt kunnen worden waarop standaardteksten direct geprint kunnen worden. Teksten kunnen op deze wijze snel worden aangepast.

Het is te overwegen omslagmappen in de huisstijl van OBN voor deze factsheets te laten maken.

Interne nieuwsbrief

De belangrijkste functie is het informeren en motiveren van alle interne medewerkers die bij OBN betrokken zijn. De interne nieuwsbrief moet een snel en eenvoudige medium zijn dat naast de formele verslagen van vergaderingen en mondelinge informatieoverdracht de betrokkenheid van de medewerkers moet bevorderen.

Doelstelling 1, extern

Folder OBN en de regeling EGM

De folder is bedoeld om interesse op te wekken bij beheerders/eigenaren van natuur- en bosterreinen om gebruik te maken van de regeling.

De folder moet uitnodigen meer informatie op te vragen o.a. in de vorm van de nieuwe handleiding. Het is de bedoeling dat de folder op een aantal manieren verspreid wordt: via mailing bijvoorbeeld via de bosgroepen en andere intermediairs, uitreiken bij bos- en natuursymposia e.d., door medewerkers van OBN in persoonlijke contacten. De lezer wordt nieuwsgierig gemaakt door een combinatie van effectief beeld en persoonlijke, wervende teksten.

De aantrekkelijke folder in de gerevitaliseerde huisstijl straalt gezonde natuurwaarden uit.

Uitgangspunt is overleven, houden wat we hebben. De folder geeft een korte samenvatting van alle voor beheerders wezenlijke informatie over aanleiding, beleid, soort maatregelen, relevante natuurdoeltypen, te verwachten effecten, resultaten, regeling en voorwaarden, informatiepunten.

Nieuwe externe Handleiding OBN

Er moet een splitsing gemaakt worden tussen de regeling/richtlijn en de handleiding. In de regeling/richtlijn wordt informatie gegeven over de procedurele aspecten van de uitvoering van de regeling: wie, welk terrein, welke maatregelen, bijdragen, criteria, voorwaarden, en dergelijke.

De nieuwe handleiding –Het Overlevingsplan Bos en Natuur- daarentegen is een goed vormgegeven en zeer toegankelijk, praktisch instrument voor beheerders en eigenaren om problemen per natuurdoeltype te kunnen onderscheiden, welke toe te passen maatregelen met werkwijze, resultaten, praktijkvoorbeelden en praktische tips, successen. De nieuwe handleiding zou als een verzamelband kunnen worden uitgebracht waarin publikaties kunnen worden opgenomen.

Oproepen/berichten (in vaktijdschriften e.d.)

In de jaarplanning worden eigenaren en beheerders op het juiste moment er aan herinnerd dat de aanvragen voor OBN moeten worden ingediend. Doel is naambekendheid, stimulering, en tijdige inlevering aanvragen (gericht op bestaande en potentiële gebruikers van de regeling).

Hiervoor kunnen zowel betaalde als onbetaalde boodschappen worden uitgezonden. Betaald in de vorm van IM-advertenties in vakbladen, onbetaald in de vorm van persberichten.

Posters resultaten/succesprojecten

Campagne-achtige benadering om de successen van OBN breed uit te meten waardoor betrokken beheerders trots zijn/worden op hun werk en potentiële beheerders de inzet van OBN gaan overwegen. Een campagne-achtige aanpak houdt in dat er een eenduidige boodschap voor OBN wordt geformuleerd in de trant van “Verloren natuur teruggebracht door OBN”.

Infopanelen

Hiermee kunnen we medewerkers OBN bij hun voorlichtende activiteiten faciliteren met behulp van een eenvoudig op te zetten presentatiesysteem waarop indringend het campagne thema wordt uitgedragen. Te denken valt aan mobiele lichtgewicht presentatiesystemen waarop eenvoudig (info)panelen kunnen worden aangebracht. De visuals en slogan van de bij posters genoemde campagne kunnen hierop prominent in beeld gebracht worden.

Doelstelling 2

Er moet op politiek en bestuurlijk niveau. meer aandacht komen voor mogelijkheden en onmogelijkheden van OBN

Brochure/flyer 10 jaar OBN

Rode draad van de brochure: Wat heeft 10 jaar EGM/OBN opgeleverd en wat hebben we ervan geleerd? Wat zijn de beperkingen van OBN?

Inhoud: aanleiding/doelstelling OBN/EGM, beschrijving prestaties (hoeveel ha, welke ecosystemen, welke maatregelen, hoeveel geld), beschrijving resultaten (in termen van rode lijstsoorten), voorbeeldgewijs successen en uitglijders (want: beeld moet realistisch zijn), conclusies (nut/noodzaak).

De brochure heeft een aantrekkelijke vormgeving en we gebruiken een journalistieke schrijfstijl.

De flyer zou een soort management samenvatting moeten worden voor politici. Veel aandacht voor visuele presentatie. Briljante kleurenfoto's en pakkende journalistieke teksten. Flyer met aardige, beetje ludieke brief persoonlijk sturen naar de leden van de Vaste kamercommissies. Brochure op aanvraag. Wellicht relatie met 'campagne'-thema.

Excursie politiek/bestuurders

Bezoek aan aantal terreinen. Aard van de excursie: leuk, gezellig, ludiek (b.v. VIP-trein, lintje knippen door bekende 'watermanager').

Excursie helemaal toespitsen op beleidsniveau. Hoog bobo-gehalte. Vooral niet te veel wetenschap. Actieve inbreng. Laarzen aan, eventueel zelf proefjes doen. Liefst een successterrein met vele teruggekomen plantjes. Excursie met publiciteit combineren.

Publiciteitsactie 10 jaar OBN

In nauwe samenwerking met terreinbeheerders publiciteit geven aan 10 jaar EGM/OBN.

Middelen:

- TV (b.v. Puur Natuur, IDTV)
- radio (o.a. Vroege Vogels)
- artikelen: De Levende Natuur, Natuurbehoud, SBB-blad etc.
- persbericht en gerichte actie naar dagbladen

Relatie met Natuurplanbureau

OBN zou in Natuurbalans een vast onderdeel moeten zijn (niet weg te denken). Relatie met monitoring. Na uitgave van de Natuurbalans actieve communicatie over OBN en successen.

Doelstelling 3

Kennis moet doorstromen naar de praktijk en omgekeerd.

Kennistransfer OBN: pakket per thema

Voorlichting en kennisverspreiding is maatwerk. Kijkend naar de natuurdoel- of terreintypen zou de kennisoverdracht gefocust moeten worden op de specifieke behoeften en niveaus van de beheerders van die terreinen. Per ecosysteem zullen aard en omvang van maatregelen en doelgroep sterk verschillen. De diverse deskundigenteams maken daarom een communicatieplan

Tabel: communicatie OBN 1999 t/m 2002

activiteit wordt uitgevoerd
activiteit heeft minder prioriteit
actualiseren

Activiteit	1999	2000	2001	2002	trekker	andere betrokkenen	financier
doelstelling 1, intern							
strategische visie (inclusief kernboodschap/mission statement)					DN-centraal	Stuurgroep, Regiegroep	DN
onderzoeksvisie					DN-IKC	BC-kennis, Stuurgroep	DN
beschrijving organisatie OBN					DN-centraal, DN-IKC	Stuurgroep, Regiegroep	n.v.t.
intern telefoonboekje					DN-IKC	n.v.t.	DN
monitoringplan					DN-IKC	BC-kennis, Stuurgroep	DN
meerjarenplan onderzoek					DN-IKC	Stuurgroep, BC-kennis	n.v.t.
meerjarenplan uitvoering					DN-centraal, LASER	Stuurgroep, Regiegroep	n.v.t.
jaarplan/ bestedingenplan					DN-centraal, DN-IKC	Regiegroep, Stuurgroep, BC-kennis	n.v.t.
jaarverslag					DN-centraal, DN-IKC	Regiegroep, Stuurgroep, BC-kennis	DN
nieuwe interne handleiding					DN-centraal	LASER, Stuurgroep, Regiegroep	DN
revitaliseren huisstijl					DN-IKC	BC-kennis, Stuurgroep	DN
interne nieuwsbrief	pm.				DN-centraal	DN-IKC, LASER	pm.
intranet	pm.				DN-IKC	pm.	n.v.t.
internet (LNV)	pm.				DN + DV	pm.	n.v.t.
doelstelling 1, extern							
flyer/folder over regeling					DN-centraal	LASER, DN-IKC	DN
nieuwe externe handleiding					DN-centraal	LASER	DN
berichten/oproepen	pm.				DN-centraal, DN-IKC	LASER	n.v.t.
poster succesprojecten					DN-IKC	Beheerders, DN-centraal	DN
infopanelen					DN-IKC	Beheerders, DN-centraal	DN

doelstelling 2	1999	2000	2001	2002	trekker	andere betrokkenen	financier
actie 10 jaar OBN:					DN-IC	Stuurgroep	
• brochure + flyer					DN-IC	Desk.teams, beheerders	DN
• excursie					DN-IC, Staatsbosbeheer	Beheerders, desk.teams	DN, SBB
• publiciteit (tv-aandacht)					DN-IC, Nat.Monumenten	DV, beheerders, desk.team	DN, NM
relatie NPB/Natuurbalans					DN-IC	Stuurgroep, RIVM	n.v.t.
doelstelling 3							
pakket per thema:							
• brochurereeks					DN-IC	Desk.teams, beheerders	DN, beheerders
• excursies					DN-IC	Desk.teams, beheerders	DN, beheerders
• workshops/cursus					DN-IC	Desk.teams, beheerders	DN, beheerders
externe Nieuwsbrief OBN					DN-IC	Desk.teams, beheerders	DN
kennissymposium	voorb.				DN-IC	Desk.teams, beheerders, BC-kennis	DN, beheerders
nascholing opzichters					Beheerders	DN-IC, desk.teams	Beheerders
Adviezen op maat					Deskundigenteams	Adviescommissie	DN
helpdesk (i.r.t. Progr. Beheer)					DLG	DN-IC, Desk.teams	DLG/provincie
web-site	pm.				pm.	pm.	pm.
Vakartikelen (in Nederland)					Desk.teams, beheerders	DN-IC	n.v.t.

8. UITWERKING COMMUNICATIE OBN 1999 EN 2000

In 1999 moeten we samen een inhaalslag maken om OBN weer goed op de rails te zetten! We roepen alle betrokkenen bij OBN op om hieraan actief mee te werken. De gezamenlijke uitvoering door DN-centraal, DN-IKC, LASER, Beheerders, Deskundigenteams etc. (volgens planning in hoofdstuk 7) zal naar onze mening een positieve invloed hebben op de toekomst van OBN. Hieronder hebben we de plannen voor 1999 concreet uitgewerkt. Ook geven we alvast een doorkijkje naar 2000. De geschatte kosten voor de diverse activiteiten zijn exclusief de personele formatie. Zonder daadwerkelijke inzet van personeel van de betrokken organisaties zal voor de uitvoering van dit communicatieplan een budget nodig zijn die vele malen hoger ligt dan de huidige begroting.

I. Algemene info OBN (Doelstelling 1: De informatievoorziening over rollen, verantwoordelijkheden en procedures moet dient binnen en buiten de OBN-organisatie duidelijk en eenduidig te zijn).

intern gerichte activiteiten (OBN-organisatie)	kosten 1999	kosten 2000
* onderzoekvisie	f 1.000,-	
* monitoringplan	f 1.000,-	
* strategische visie	f 1.000,-	
* beschrijving OBN-organisatie, interne telefoonboekje e.d.	f 1.500,-	
* jaarverslag 1998	f 5.000,-	
* revitaliseren huisstijl	f 5.000,-	
* meerjarenplan onderzoek en meerjarenplan uitvoering	n.v.t.	
* jaarplan/bestedingenplan	n.v.t.	
* Nieuwe handleiding OBN (intern!: koppelen aan externe handleiding)		f 5.000,-
* pm. Interne nieuwsbrief	pm.	pm.
* pm. info op Intranet	n.v.t.	
	subtotaal f 10.000,- + pm	f 5.000,- + pm

Extern gerichte activiteiten	kosten 1999	kosten 2000
* Nieuwe folder OBN (i.r.t. Prog.Beheer) grote oplage	f 15.000,-	
* Standaardpresentatie OBN (panelen)		f 15.000,-
* Posters van 10 succesvolle projecten OBN		7.500,-
* Nieuwe Handleiding OBN (extern:grote oplage!!)		f 25.000,-
* pm. berichten/oproepen in tijdschriften e.d.	n.v.t.	
* pm. info op Internet (via LNV)	n.v.t.	
	subtotaal f 15.000,-	f 47.500,-

II. Actie '10 jaar OBN/EGM' (Doelstelling 2. Er moet meer aandacht komen voor OBN op politiek en bestuurlijk niveau).

activiteiten	kosten 1999	kosten 2000
* Brochure 'bestuurders/politiek' + vouwfolder/flyer (waarom OBN, resultaten na 10 jaar, successen e.d.)	f 25.000,-	n.v.t.
* VIP-excursie bestuurders/politiek	f 10.000,-	n.v.t.
* Publiciteit (o.a. tv-aandacht)	n.v.t.	n.v.t.
	subtotaal f 35.000,-	

III. Kennistransfer naar praktijk (Doelstelling 3: Kennis moet doorstromen naar de praktijk en omgekeerd).

activiteiten	kosten 1999	kosten 2000
* Nieuwsbrief OBN (externe doelgroepen)	f 40.000,-	f 40.000,-
* Brochurereeks Ecosystemen OBN (praktijkguides) (incl. schrijven, vormgeving e.d.: in 1999 deel 1 en 2)	f 40.000,-	f 40.000,-
* workshops, excursies e.d.	f 20.000,-	f 20.000,-
* adviezen door deskundigenteams	f 10.000,-	f 10.000,-
* Inhoudelijke artikelen in De Levende Natuur e.d.	n.v.t.	n.v.t.
* help-desk voor beheerders (Programma Beheer: DLG)	n.v.t.	n.v.t.
* Kennissymposium	pm.	f 50.000,-
* pm. cursussen (doen) organiseren t.b.v. beheerders	pm.	
* pm. website	pm.	
	<hr/>	<hr/>
subtotaal	f 110.000,- + pm	f 160.000,- + pm

totaal 1999: f 178.000,- + pm
totaal 2000: f 212.500,- + pm

Aanbeveling budget

Het Projectteam Communicatie beveelt de directie Natuurbeheer op basis van bovenstaand overzicht aan om vanaf 1999 ieder jaar een budget van ongeveer f 200.000,- te reserveren voor communicatie rond OBN (voor 1999 staat het benodigde bedrag reeds in het bestedingenplan).

Bijlage 1. Verantwoording aanpak

IKC Natuurbeheer heeft Dieben & Meyer communicatieadviseurs in Arnhem ingeschakeld om het - voor deze gelegenheid- binnen OBN ingestelde Projectteam Communicatie te begeleiden bij het opstellen van het communicatieplan. Dieben & Meyer heeft in opdracht van het Projectteam Communicatie alle relevante gegevens met betrekking tot de communicatie geanalyseerd. De communicatiestromen –zenders, boodschappen, kanalen en ontvangers- werden in kaart gebracht en de gehanteerde communicatiemiddelen doorgelicht. Communicatie is bij het onderzoek in de ruimste zin van het woord opgevat. In feite werd de hele –communicerende- organisatie doorgelicht.

Om inzicht te krijgen in de wensen en communicatiemogelijkheden van de OBN-doelgroepen werden zes diepte-interviews afgenomen bij sleutelfunctionarissen uit OBN-beleid, kennis en uitvoering. Ter toetsing en nadere onderbouwing van de resultaten van de diepte-interviews werden 20 telefonische interviews afgenomen bij grote en kleine beheerders. De resultaten van de desk research, diepte-interviews, telefonische enquête werden samengevat in een notitie. Deze notitie is besproken in twee werkbijeenkomsten van het Projectteam Communicatie. In deze bijeenkomsten werden gezamenlijk conclusies getrokken over de huidige communicatie, werden de communicatiedoelen opgesteld, de elementen van de kernboodschap en de doelgroepen geïnventariseerd en de hoofdlijnen van een communicatiestrategie ontwikkeld.

Deze startnotitie vormde de basis voor een bijeenkomst met de Stuurgroep OBN waarin de prioriteiten met betrekking tot de communicatiedoelen werden bepaald en de bijbehorende strategieën werden doorgesproken.

Na deze discussie in de Stuurgroep werkte het Projectteam Communicatie OBN met ondersteuning van Dieben en Meyer de startnotitie om tot een communicatieplan, waarin naast de informatie uit deze notitie werden opgenomen:

- Uitwerking in doelgroepen/middelenmatrix
- Globale uitwerking van de communicatiemiddelen
- Planning en budget
- Organisatie van de communicatie.

Samenstelling Projectteam Communicatie:

- B. van Tooren (Vereniging Natuurmonumenten)
- J. Spijksma en P. Stolk (directie Natuurbeheer, ministerie LNV)
- O. de Lange en M. Klein (IKC Natuurbeheer, ministerie LNV)

Bijlage 2. Wensen en behoeften

Algemeen

In de interviews zijn allerlei wensen en behoeften geuit met betrekking tot verbetering van de communicatie rond OBN. Deze wensen geven een beeld van de mogelijke activiteiten en middelen die ingezet kunnen worden om de communicatie rond OBN goed op de doelgroepen af te stemmen.

Uit de gesprekken kwam als algemeen punt de zorg over de informatiestroom tussen beleid, kennis, uitvoerders en beheerders/eigenaren naar voren. Het wordt niet strak aangestuurd en er zijn geen formele regels.

Specifiek geuite behoeften (zie schema communicatiestructuur pagina 10)

Intern

Communicatie van kennis naar beleid. Wensen vanuit beleid (Kanaal 1):

- overzicht kennislacunes naar problemen en terreintypen
- uniforme samenvattingen van rapporten
- korte presentaties onderzoeken waar men beleidsmatig wat mee kan
- meer informatie over praktijkgericht onderzoek
- (jaarlijkse) rapportage relatie OBN-kwaliteit natuur en bos

Communicatie van beleid naar kennis. Wensen vanuit kennis (Kanaal 9):

- duidelijkheid over informatiebehoeften Stuurgroep OBN
- heldere en duidelijke informatie. Inhoudelijk goede stukken, tijdig voor vergadering BC-kennis: wat is besloten en waarom?
- BC-kennis wenst structurele informatie van Regiegroep OBN

Communicatie van beleid naar uitvoering. Wensen vanuit uitvoering (Kanaal 2):

- beleidsinformatie voor Regiodirecties
- informatie vanuit Regiegroep OBN naar LASER (achtergrondinformatie over regeltechnische beslissingen)

Communicatie van uitvoering naar beleid. Wensen vanuit beleid (Kanaal 5):

- LASER: overzichten van aantal aanvragen in behandeling, oppervlakten, aanvrager, reden aanvraag etcetera.

Communicatie van kennis naar uitvoering. Wensen vanuit uitvoering (Kanaal 11):

- Regiodirecties - deskundigenteams: informatie over effecten van maatregelen en inhoudelijke tips
- overzicht onderzoeksresultaten naar LASER
- Regiodirecties - deskundigenteams: meer mondeling contact

Communicatie van uitvoering naar kennis. Wensen vanuit kennis (Kanaal 12):

- overzichten van projectaanvragen van LASER naar BC-kennis.
- inbreng advies deskundigenteams in adviescommissie

Extern

Communicatie van uitvoerders naar beheerders en eigenaren. Wensen vanuit beheerders/eigenaren (Kanaal 3):

- actuele, toegankelijke handleiding over voorwaarden projecten (regeltechnisch)
- snellere, soepelere toekenningsprocedure
- overzicht van OBN-activiteiten en resultaten
- duidelijkheid over monitoring

Communicatie van beheerders/eigenaren naar uitvoering. Wensen van uitvoerders

(Kanaal 4):

- minder boekwerken van onderzoeken van aanvragers naar LASER: twee A-4tjes is voldoende

Communicatie van kennis naar beheerders/eigenaren. Wensen van beheerders/eigenaren

(Kanaal 7):

- praktische handvatten, vertaling van onderzoeksgegevens naar de praktijk
- inventarisatie behoeften in de praktijk
- rapportages van successen en mislukkingen
- structurele kennisoverdracht van BC-kennis naar beheerders

genoemde middelen:

- Nieuwsbrief OBN
- artikelen in vaktijdschriften
- databank van projecten
- praktische samenvattingen van onderzoeksresultaten
- excursies
- cursussen
- netwerkontwikkeling onderzoekers-beheerders
- gratis advies van onderzoekers

Communicatie van beheerders/eigenaren naar kennis. Wensen vanuit kennis (Kanaal 8):

- betere monitoring
- informatie over behoeften van beheerders, welke problemen zijn er?

Communicatie van beleid naar beheerders/eigenaren. Wensen vanuit beleid (Kanaal 6):

- een betere monitoring om terug te kunnen koppelen: wat zijn de effecten van Effectgerichte Maatregelen?
- een beter communicatiestructuur. Door gebrek hieraan komt te weinig informatie naar boven.

Communicatie van beleid naar beheerders/eigenaren. Wensen van beheerders/eigenaren

(Kanaal 10):

- website met OBN-informatie
- minder ad hoc informatie vanuit regiegroep naar beheerdersorganisaties
- Stuurgroep OBN kan problemen beheerders inventariseren
- ministerie moet afspraken nakomen.

Bijlage 3. Communicatiemiddelen

Inschatting effectiviteit

Middel	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Strat. en onderzoeksvisie	effectief	effectief	minder effectief	minder effectief	minder effectief	minder effectief	minder effectief	niet van toepassing
Vernieuwde handleiding	effectief	effectief	effectief	effectief	effectief	effectief	effectief	effectief
Plancyclus	minder effectief	minder effectief	minder effectief	minder effectief	effectief	niet van toepassing	niet van toepassing	niet van toepassing
Intern nieuwsbulletin	minder effectief	effectief	effectief	effectief	effectief	minder effectief	minder effectief	effectief
Kerndocumentatie	effectief	minder effectief	minder effectief	effectief	effectief	minder effectief	effectief	minder effectief
Standaardpresentaties	effectief	minder effectief	minder effectief	effectief	effectief	minder effectief	effectief	minder effectief
Panelensysteem	effectief	minder effectief	minder effectief	effectief	effectief	minder effectief	effectief	minder effectief
Vakartikelen/persberichten	effectief	effectief	minder effectief	minder effectief	effectief	effectief	effectief	effectief
TV-documentaires	effectief	effectief	minder effectief	minder effectief	effectief	effectief	effectief	effectief
Actie 10 jaar OBN	minder effectief	effectief	minder effectief	effectief	effectief	effectief	effectief	effectief
Brochure 10 jaar OBN	minder effectief	effectief	minder effectief	effectief	effectief	effectief	effectief	effectief
Natuurverkenning & OBN	effectief	effectief	minder effectief	minder effectief	effectief	effectief	effectief	effectief
Folder en flyer	effectief	effectief	minder effectief	effectief	effectief	effectief	effectief	effectief
Advertentie	effectief	minder effectief	minder effectief	effectief	minder effectief	minder effectief	minder effectief	minder effectief
Nieuwsbrief	effectief	effectief	minder effectief	effectief	effectief	effectief	effectief	effectief
Communicatiepakket natuurterreintype	effectief	effectief	minder effectief	effectief	effectief	effectief	effectief	effectief
Doorverwijsloket	minder effectief	minder effectief	effectief	effectief	effectief	niet van toepassing	effectief	effectief
B&N-evenementen	effectief	minder effectief	minder effectief	effectief	effectief	effectief	effectief	effectief

	=	effectief
	=	minder effectief
	=	niet van toepassing

1. bereik	klein		groot	
2. impact	klein		groot	
3. interactie	weinig		veel	
4. afstemming doelgroep	klein		groot	
5. prijs	hoog		laag	
6. produktietijd	kort		lang	
7. multi-inzetbaarheid	klein		groot	
8. score-mogelijkheid	klein		groot	

Doelgroep/middelen-matrix

Doelgroep	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.
Middel																							
Strat. en onderzoekvisie																							
Vernieuwde handleiding																							
Plancyclus																							
Intern nieuwsbulletin																							
Kerndocumentatie																							
Standaardpresentaties																							
Panelensysteem																							
Vakartikelen/ persberichten																							
TV-documentaires																							
Actie 10 jaar OBN																							
Brochure 10 jaar OBN																							
Natuurbalans & OBN																							
Folder en flyer																							
Advertenties																							
Nieuwsbrief																							
Communicatiepakketten natuurterreintype																							
Doorverwijsloket																							
B&N evenementen																							
Doelgroep	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.

1. Politiek	9. Adviescommissie	17. DLG
2. IKC Natuurbeheer	10. Grote beheerders: hoofdkantoor	18. Waterschappen
3. BC Kennis/desk teams.	11. Grote beheerders: provincie/regio	19. Bos- en natuurinstellingen
4. Onderzoekinstellingen	12. Grote beheerders: opzichters	20. Rentmeesterkantoren
5. LNV/Natuurbeheer	13. Bosgroepen	21. Adviesbureaus/aannemers
6. Stuurgroep/regiegroep	14. Bosgroepleden	22. Onderwijs
7. Regionale directies	15. Overige beheerders	23. Media
8. Laser Zuid-Oost	16. Provincies	

Bijlage 4. Nadere uitwerking communicatiemiddelen

ad. Revitaliseren huisstijl

Kostenindicatie

Afhankelijk van grafische vormgever f 5.000 - f 10.000

ad. Beschrijving OBN-organisatie

Te denken valt aan infobladen over:

- korte omschrijving regeling
- organisatie
- beleidscyclus
- Feiten en cijfers
- betrokken instanties en personen
- resultaten
- beschrijvingen van enkele succesprojecten, cases

Kostenindicatie

Voorbedrukte A4:

ontwerp en voorbereiding f 500,00

drukwerk in 2 kleuren, oplage 5.000 f 1.000,00

Omslagmap:

ontwerp en voorbereiding f 1.500,00

drukwerk in 2 kleuren, oplage 2.500 f 2.000,00

ad. Interne nieuwsbrief

Voorstel is om een interne nieuwsbrief voor alle OBN-medewerkers op te zetten. Deze nieuwsbrief omvat o.m. de volgende informatie:

- Activiteitenkalender van OBN-zaken (Stuur- en regiegroep, deskundigenteams, Laser, vakantieperiodes etc.)
- Overzicht van relevante bijeenkomsten/ presentaties/ beurzen/ seminars etc. voor medewerkers van OBN. Ook relevante presentaties van de eigen medewerkers kunnen hierin komen.
- Personalialia: nieuwe medewerkers, vertrek medewerkers, geboorten, etc.
- Relevant nieuws rond projecten/onderzoek/ maatregelen:
- Relevante ontwikkelingen bij partners, regio, die betrekking hebben op de werkzaamheden van OBN
- Ontwikkelingen rond programma beheer e.d. DN-zaken
- overige rubrieken

Kerngegevens Interne Nieuwsbrief:

- de nadruk in de Nieuwsbrief ligt op nieuws, dus actuele informatie
- uitkomen naar behoefte
- voorlopig de nieuwsbrief printen op voorprintvel(len)
- aantal pagina's afhankelijk van de hoeveelheid kopij
- per partner is er 1 contactpersoon die de kopij op flop of via email, met evt. illustratiemateriaal, aanlevert aan de coördinator, die zal de kopij verder bewerken en vormgeven.
- een eenvoudige lay-out wordt opgezet

Kostenindicatie

Het gaat met name om de tijdbesteding van de coördinator

ad. Posters succesprojecten

Boodschap "Verloren natuur teruggebracht door OBN". Dit zou gevisualiseerd kunnen worden door zogenaamde 'testimonials' van teruggekeerde zeldzame plantjes uit de rode lijst. De plantjes kunnen we laten praten voor en over OBN. Het centrale beeld zou het individuele plantje kunnen zijn waarop we inzoomen.

Uitgewerkt in een kleurenposter kan het er als volgt uitzien:

- Kopregel als uitspraak van plantje
- Spectaculaire foto van zeldzaam plantje
- Inzetje van het terrein waar het is gevonden met korte beschrijving en ingezette OBN-maatregelen
- 10 jaar OBN
- Informatienummer

Kostenindicatie

Per poster; ontwerp en druk in full color, kleine oplage f 2.500,00

ad. Infopanelen

Kostenindicatie per systeem

Aanschaf systeem 3x4 m, incl. licht f 5.000,00

Presentatie infopanelen in full color (afh. van vormgeving e.d.) f 10.000,00

ad. Brochure en flyer politiek/bestuurders

Kostenindicatie

Brochure: ca. 20 pg, oplage 500 ex.,

Flyer, grotere oplage f 25.000,00

ad. Excursie politiek/bestuurders

Kostenindicatie

VIP-excursie bestuurders/politiek f 10.000,00

ad. Publiciteitsactie 10 jaar OBN

Hiervoor een publiciteitsplan maken: vergroten van aandacht op politiek en bestuurlijk niveau vraagt om planmatige inzet van publiciteit. Planning is belangrijk en dosering. Niet alles tegelijk maar ook niet versnipperen. Rond tv-aandacht zorgen voor flankerende acties: artikelen in vakbladen, interviews en dergelijke. Bij TV-documentaire vragen om gebruik te maken van de band/opnamen voor eigen gebruik.

Zorg er voor dat uitzenddata intern goed bekend zijn: in interne nieuwsbrief.

Zorg voor goede getrainde woordvoerders die ook de boodschap van OBN goed overbrengen. Die boodschap moet steeds uitgedragen worden: OBN is noodzaak en succesrijk, mits nog jaren ingezet!!!

ad. Kennistransfer OBN

Kostenindicatie

Brochure-reeks per nummer (incl. schrijven, vormgeving, drukken) f 20.000,00

Workshops, excursies per keer f 5.000,00

ad. Folder OBN + regeling

Kostenindicatie

Vormgeving f 2.500,00

Drukwerk, full color, oplage 2.500 f 15.000,00

ad. Nieuwe externe handleiding

Kostenindicatie

Regeling	f 5.000,00
Handleiding	f 25.000,00

ad. Externe Nieuwsbrief

Kostenindicatie

(afhankelijk van dikte, vormgeving, mate van uitbesteding e.d.)

per nummer tussen f 8.000,- en f 20.000,-

Voorstel Dieben & Meyer communicatieadviseurs

- Frequentie 3 keer per jaar
- Op basis van redactieformule een schetsontwerp maken
- Cover met duidelijke etalagefunctie
- Formaat: voorlopig A4
- 8 pagina's
- oplage 4.000 stuks
- Uitvoering zwart met 1 steunkleur
- Pagina's met meerdere artikelen, berichten, kaders
- Herkenbare rubrieken
- Professionele fotografie
- Milieuvriendelijk papier bijv Biotop
- Uitvoering zwart wit met steunkleur (of full colour bij voldoende budget)
- Antwoordkaart voor nadere informatie en adresmutaties
- Verspreiding naar eigen bestand

Een voorlopige inhoud van het blad zou kunnen zijn:

Rubriek/Pagina	Soort artikelen
Etalage	Titel, toelichting, nummer, jaartal, inhoudsopgave, 3 inleidende artikeltjes met meest in het oog springende nieuws van dit nummer Meest bijzondere waarneming op terrein
OBN Actueel	4 Artikeltjes over voortgang regeling, procedure en organisatie
Hoofdartikel	Interview met enthousiaste beheerder en kadertekstje over specifieke maatregel
Onderzoek	Ervaringen van de onderzoekers in het veld uit de verschillende deskundigenteams. (5 artikelen)
Praktijk	Ervaringen van beheerders: 3 artikelen met praktische tips
Nuttige informatie	Informatienummers, publikaties, cursussen, workshops en colofon

Kostenindicatie

Eenmalig

Ontwikkeling bladformule en basisvormgeving	f 3.500,00
---	------------

Per uitgave bij geheel uitbesteden

• redactie	f 5.000,00
• bladmanagement	f 2.500,00
• fotografie	f 1.500,00
• lay-out/dtp	f 2.000,00
• lithografie	f 1.500,00
• drukwerk	f 4.000,00
• porti	f 1.750,00

Totaal per nummer, excl. BTW

f 18.250,00

ad. Kennissymposium

Kostenindicatie

f 50.000,-

landbouw, natuurbeheer
en visserij

